

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ МЕНЕДЖМЕНТУ
ЗАПОРІЗЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОСНОВИ БІРЖОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

(назва навчальної дисципліни)

підготовки бакалавр

(назва освітнього ступеня)

денної та заочної форм здобуття освіти

освітньо-професійна програма Підприємництво та комерційна логістика

(назва)

спеціалізації / предметної спеціальності

(за наявності)

(шифр і назва)

спеціальності D7 Торгівля

(шифр, назва спеціальності)

галузі знань D «Бізнес, адміністрування та право»

(шифр і назва)

ВИКЛАДАЧ (-ЧІ): к.е.н., доцент Павлюк Т.С.

(ПІБ, науковий ступінь, вчене звання, посада)

Обговорено та ухвалено
на засіданні кафедри ПМОіЛ

Протокол № 6 від 21 січня 2024 р.
Завідувач кафедри

(підпис) Павлюк Т.С.
(ініціали, прізвище)

Погоджено
Гарант освітньо-професійної програми

(підпис) Павлюк Т.С.
(ініціали, прізвище)

2024 рік

ОСНОВИ БІРЖОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Зв'язок з викладачем (викладачами): к.е.н., доц. Павлюк Тетяна Сергіївна

E-mail: pavliuktetiana.znu@gmail.com

Сезн ЗНУ повідомлення: <https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=7960>

Телефон: (061) 289-41-15 (кафедра)

Інші засоби зв'язку: Telegram – 0505574450

Кафедра: кафедра підприємництва, менеджменту організацій та логістики, VI корпус, ауд.415

1. Опис навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Основи біржової діяльності» є сформувати у слухачів сучасну систему знань про теоретичні засади та сутність понять біржі та біржова діяльність, вивчити техніку виконання біржових операцій, визначити роль та місце біржі в ринковій економіці, зрозуміти особливості тенденцій розвитку біржової торгівлі.

Основними завданнями вивчення курсу дисципліни «Основи біржової діяльності» є:

1) засвоєння сутності теоретичних основ біржової діяльності та місця даної дисципліни в системі організаційно-управлінських наук;

2) засвоєння методологічних основ біржової діяльності, її цілей та завдань, системи функцій та методологічної бази;

3) вивчення видів біржової діяльності та існуючих способів котирування цін на біржові товари;

4) оволодіння методами та технологіями ведення біржових торгів;

5) засвоєння функцій та задач посередників на біржах, а також вивчення особливостей процедури регулювання біржової торгівлі;

6) вміння використовувати процедури технології формування ланцюга просування замовлення від покупця до продавця на біржі.

Цей курс є важливим для студентів, оскільки він дає їм знання та навички, необхідні для:

- Розуміння принципів функціонування фінансових ринків. Студенти отримують глибоке розуміння того, як працюють біржі, які фактори впливають на ціни активів, і які ризики пов'язані з інвестуванням.
- Знання типів фінансових інструментів. Курс ознайомлює з різноманітністю фінансових інструментів (акції, облігації, деривативи тощо), їхніми характеристиками та особливостями використання.
- Розуміння ролі біржі в економіці. Студенти розуміють, як біржі впливають на розвиток економіки, як вони слугують інструментом мобілізації капіталу та управління ризиками.
- Поняття аналізу фінансової інформації. Студенти навчаються збирати, аналізувати та інтерпретувати фінансову інформацію, необхідну для прийняття інвестиційних рішень.
- Поняття використання торгових платформ. Курс може включати практичні заняття з використання сучасних торгових платформ, що дозволяє студентам отримати досвід реальної торгівлі.
- Цей курс закладає міцну теоретичну основу для розуміння функціонування фінансових ринків, надаючи здобувачам знання про різноманітні фінансові інструменти та загальні принципи здійснення біржових операцій.

ОСНОВИ БІРЖОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Паспорт навчальної дисципліни

Нормативні показники	денна форма здобуття освіти	
Статус дисципліни	Обов'язкова	
Семестр	2-й	
Кількість кредитів ECTS	5	
Кількість годин	150	
Лекційні заняття	34	
Практичні заняття	16	
Самостійна робота	100	
Консультації	<i>консультації очні або дистанційні (понеділок-п'ятниця за попередньою домовленістю у telegram)</i>	
Вид підсумкового семестрового контролю:	залік	
Посилання на електронний курс у СЕЗН ЗНУ (платформа Moodle)	https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=7960	

2. Методи досягнення запланованих освітньою програмою компетентностей і результатів навчання

КОМПЕТЕНТНОСТІ/ результати навчання	Методи навчання	Форми і методи оцінювання
СК 1 Критичне осмислення теоретичних засад підприємницької, торговельної та біржової діяльності. СК 2 Здатність обирати та використовувати відповідні методи, інструментарій для обґрунтування рішень щодо створення, функціонування підприємницьких, торговельних і біржових структур. СК 7 Здатність визначати і виконувати професійні завдання з організації діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур.	1. Інформаційно-лекційні методи: – Лекції з використанням мультимедійних засобів – Електронні лекції – Консультування 2. Проблемно-дослідницькі методи: – Аналіз проблемних ситуацій – Ділові ігри – Case-study 3. Самостійні методи: – Вивчення рекомендованої літератури – Виконання практичних завдань – Підготовка рефератів	1. Поточний контроль: – Усне опитування – Тестування – Виконання практичних завдань – Написання рефератів та доповідей (есе тощо) 2. Рубіжний контроль: – Тестування – Захист рефератів – Індивідуальні усні співбесіди 3. Підсумковий контроль: – Залік (усна або письмова форма) – тестування, усне співбесіда
Програмні результати навчання		

<p>ПРН 1 Використовувати базові знання з підприємництва, торгівлі і біржової діяльності й уміння критичного мислення, аналізу та синтезу в професійних цілях.</p> <p>ПРН 11 Демонструвати базові й структуровані знання у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності для подальшого використання на практиці.</p> <p>ПРН 20 Знати основи бізнес-планування, оцінювання кон'юнктури ринків та результатів діяльності підприємницьких, торговельних і біржових структур з урахуванням ризиків</p>	<p>1. Інформаційно-лекційні методи:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Лекції з використанням мультимедійних засобів – Електронні лекції – Консультування <p>2. Проблемно-дослідницькі методи:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Аналіз проблемних ситуацій – Ділові ігри – Case-study <p>3. Самостійні методи:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Вивчення рекомендованої літератури – Виконання практичних завдань – Підготовка рефератів та доповідей 	<p>1. Поточний контроль:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Усне опитування – Тестування – Виконання практичних завдань – Написання рефератів та доповідей <p>2. Рубіжний контроль:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Тестування – Захист рефератів – Індивідуальні усні співбесіди <p>3. Підсумковий контроль:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Залік (усна або письмова форма) – тестування, усне співбесіда
--	--	--

3. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1 вводить студентів у світ бірж, розглядаючи їхню історію, функції та різні типи. **Змістовий модуль 2** фокусується на учасниках біржового ринку та організації торгівлі. **Змістовий модуль 3** присвячений вивченню біржових інструментів та операцій, включаючи ф'ючерси та опціони. **Змістовий модуль 4** охоплює спеціальні види бірж, такі як фондовий та валютний ринки, а також питання регулювання біржової діяльності та сучасні тенденції.

Змістовий модуль 1: Вступ до біржової діяльності. Тема 1. Суть біржі та її економічна природа. Що таке біржа? Історичний розвиток бірж. Функції біржі в сучасній економіці. Типи бірж (товарні, фондові, валютні). Роль біржі в формуванні цін. Тема 2. Сутність біржової діяльності, її становлення і розвиток. Біржова угода: поняття, види, особливості. Принципи біржової торгівлі. Біржовий механізм. Розвиток біржової діяльності в Україні та світі. Тема 3. Біржовий товар. Поняття біржового товару. Вимоги до біржового товару. Класифікація біржових товарів. Стандартизація біржових товарів

Змістовий модуль 2. Учасники біржової діяльності та організації торгівлі. **Тема 4.** Товарна біржа, як елемент інфраструктури ринку та регулювання біржової діяльності

Структура товарної біржі. Органи управління товарної біржі. Функції товарної біржі. Державне регулювання товарних бірж. **Тема 5.** Учасники біржових операцій. Брокер, дилер, трейдер: ролі та функції. Інші учасники біржового ринку. Відносини між учасниками біржового ринку. **Тема 6.**

Організація біржової торгівлі та її учасники. Форми організації біржової торгівлі. Торгові системи. Біржові котирування. Системи клірингу та розрахунків

Змістовий модуль 3. Біржові інструменти та операції. **Тема 7.** Біржові угоди. Основи ф'ючерсної торгівлі. Ф'ючерсний контракт: поняття, елементи. Механізм укладання ф'ючерсних контрактів. Маржинальні вимоги. Маркетингові інструменти ф'ючерсного ринку. **Тема 8.** Ф'ючерсні біржові угоди. Стратегії використання ф'ючерсних контрактів. Ризики ф'ючерсної торгівлі. Методи управління ризиками. Ліквідація ф'ючерсних контрактів. **Тема 9.** Особливості розрахунків за ф'ючерсні біржові угоди. Системи розрахунків на ф'ючерсному ринку. Кліринг. Варіаційна маржа. Фізична та грошова доставка. **Тема 10:** Опціони та опціонні угоди та форвардні контракти. Опціонний контракт: поняття, види. Механізм укладання опціонних контрактів. Стратегії використання опціонів. Форвардні контракти: відмінності від ф'ючерсних контрактів. **Тема 11:** Біржова спекуляція. Поняття біржової спекуляції. Типи спекулянтів. Роль спекуляції на біржовому ринку. Ризики біржової спекуляції

Змістовий модуль 4. Спеціальні види бірж та регулювання біржової діяльності. **Тема 12:** Фондові біржі, їх діяльність та роль на фондовому ринку. Структура фондового ринку. Види цінних паперів. Механізм торгівлі цінними паперами. Індеси фондового ринку. **Тема 13:** Інфраструктура фондового ринку. Депозитарії. Реєстри. Клірингові центри. Регулятори фондового ринку. **Тема 14:** Валютна біржа, її функції. Валютний ринок: особливості. Валютні пари. Валютні курси. Механізм валютних торгів.

Тема 15. Біржове хеджування. Поняття хеджування. Стратегії хеджування. Інструменти хеджування. Роль хеджування в управлінні ризиками. **Тема 16:** Державне регулювання біржової торгівлі. Цілі та завдання державного регулювання. Правове регулювання біржової діяльності. Роль саморегуляції в біржовій діяльності. **Тема 17:** Сучасні тенденції розвитку біржової діяльності. Вплив технологій на біржову торгівлю. Глобалізація фінансових ринків. Перспективи розвитку біржової діяльності в Україні

4. Структура навчальної дисципліни

Вид заняття /роботи	Назва теми	Кількість годин		Згідно з розкладом
		о/д.ф.	з.ф.	
Змістовий модуль 1	Вступ до біржової діяльності			
Лекція 1	Тема 1. Суть біржі та її економічна природа Що таке біржа? Історичний розвиток бірж. Функції біржі в сучасній економіці. Типи бірж (товарні, фондові, валютні). Роль біржі в формуванні цін	2		<i>щотижня</i>
Лекція 2	Тема 2. Сутність біржової діяльності, її становлення і розвиток Біржова угода: поняття, види, особливості. Принципи біржової торгівлі. Біржовий механізм. Розвиток біржової діяльності в Україні та світі	2		<i>щотижня</i>
Практичне заняття 1	Тема 1-2 Суть біржі та її економічна природа та сутність біржової діяльності Що таке біржа? Історичний розвиток бірж. Функції біржі в сучасній економіці. Типи бірж (товарні, фондові, валютні). Роль біржі в формуванні цін. Біржова угода: поняття, види, особливості. Принципи біржової торгівлі. Біржовий механізм. Розвиток біржової діяльності в Україні та світі	2		<i>раз на два тижня</i>
Лекція 3	Тема 3. Біржовий товар Поняття біржового товару. Вимоги до біржового товару. Класифікація біржових товарів. Стандартизація біржових товарів	2		<i>щотижня</i>
Змістовий модуль 2	Учасники біржової діяльності та організація торгівлі			
Лекція 4	Тема 4. Товарна біржа, як елемент інфраструктури ринку та регулювання біржової діяльності Структура товарної біржі. Органи управління товарної біржі. Функції товарної біржі. Державне регулювання товарних бірж	2		<i>щотижня</i>
Практичне заняття 2	Тема 3. Біржовий товар Поняття біржового товару. Вимоги до біржового товару. Класифікація біржових товарів. Стандартизація біржових товарів Тема 4. Товарна біржа, як елемент інфраструктури ринку та регулювання біржової діяльності Структура товарної біржі. Органи управління товарної біржі. Функції товарної біржі. Державне регулювання товарних бірж	2		<i>раз на два тижня</i>

Лекція 5	Тема 5. Учасники біржових операцій Брокер, дилер, трейдер: ролі та функції. Інші учасники біржового ринку. Відносини між учасниками біржового ринку	2		щотижня
Лекція 6	Тема 6. Організація біржової торгівлі та її учасники. Форми організації біржової торгівлі. Торгові системи. Біржові котирування. Системи клірингу та розрахунків	2		щотижня
Практичне заняття 3	Тема 5. Учасники біржових операцій Брокер, дилер, трейдер: ролі та функції. Інші учасники біржового ринку. Відносини між учасниками біржового ринку Тема 6. Організація біржової торгівлі та її учасники. Форми організації біржової торгівлі. Торгові системи. Біржові котирування. Системи клірингу та розрахунків	2		раз на два тижня
Змістовий модуль 3	Біржові інструменти та операції			
Лекція 7	Тема 7. Біржові угоди. Основи ф'ючерсної торгівлі Ф'ючерсний контракт: поняття, елементи. Механізм укладання ф'ючерсних контрактів. Маржинальні вимоги. Маркетингові інструменти ф'ючерсного ринку	2		щотижня
Лекція 8	Тема 8. Ф'ючерсні біржові угоди. Стратегії використання ф'ючерсних контрактів. Ризики ф'ючерсної торгівлі. Методи управління ризиками. Ліквідація ф'ючерсних контрактів	2		щотижня
Практичне заняття 4	Тема 7. Біржові угоди. Основи ф'ючерсної торгівлі Ф'ючерсний контракт: поняття, елементи. Механізм укладання ф'ючерсних контрактів. Маржинальні вимоги. Маркетингові інструменти ф'ючерсного ринку. Тема 8. Ф'ючерсні біржові угоди. Стратегії використання ф'ючерсних контрактів. Ризики ф'ючерсної торгівлі. Методи управління ризиками. Ліквідація ф'ючерсних контрактів	2		раз на два тижня
Лекція 9	Тема 9. Особливості розрахунків за ф'ючерсні біржові угоди. Системи розрахунків на ф'ючерсному ринку. Кліринг. Варіаційна маржа. Фізична та грошова доставка	2		щотижня
Лекція 10	Тема 10: Опціони та опціонні угоди та форвардні контракти Опціонний контракт: поняття, види. Механізм укладання опціонних контрактів. Стратегії використання опціонів. Форвардні контракти: відмінності від ф'ючерсних контрактів	2		щотижня
Практичне заняття 5	Тема 9. Особливості розрахунків за ф'ючерсні біржові угоди. Системи розрахунків на ф'ючерсному ринку. Кліринг. Варіаційна маржа. Фізична та грошова	2		раз на два тижня

	доставка. Тема 10: Опціони та опціонні угоди та форвардні контракти Опціонний контракт: поняття, види. Механізм укладання опціонних контрактів. Стратегії використання опціонів. Форвардні контракти: відмінності від ф'ючерсних контрактів			
Лекція 11	Тема 11: Біржова спекуляція Поняття біржової спекуляції. Типи спекулянтів. Роль спекуляції на біржовому ринку. Ризики біржової спекуляції.	2		щотижня
Змістовий модуль 4	Спеціальні види бірж та регулювання біржової діяльності			
Лекція 12	Тема 12: Фондові біржі, їх діяльність та роль на фондовому ринку Структура фондового ринку. Види цінних паперів. Механізм торгівлі цінними паперами. Індeksi фондового ринку	2		щотижня
Практичне заняття 6	Тема 12: Фондові біржі, їх діяльність та роль на фондовому ринку Структура фондового ринку. Види цінних паперів. Механізм торгівлі цінними паперами. Індeksi фондового ринку	2		раз на два тижня
Лекція 13	Тема 13: Інфраструктура фондового ринку Депозитарії. Реєстри. Клірингові центри. Регулятори фондового ринку	2		щотижня
Лекція 14	Тема 14: Валютна біржа, її функції Валютний ринок: особливості. Валютні пари. Валютні курси. Механізм валютних торгів	2		щотижня
Практичне заняття 7	Тема 14: Валютна біржа, її функції Валютний ринок: особливості. Валютні пари. Валютні курси. Механізм валютних торгів	2		раз на два тижня
Лекція 15	Тема 15. Біржове хеджування Поняття хеджування. Стратегії хеджування. Інструменти хеджування. Роль хеджування в управлінні ризиками	2		щотижня
Лекція 16	Тема 16: Державне регулювання біржової торгівлі Цілі та завдання державного регулювання. Правове регулювання біржової діяльності. Роль саморегуляції в біржовій діяльності	2		щотижня
Практичне заняття 8	Тема 15. Біржове хеджування Поняття хеджування. Стратегії хеджування. Інструменти хеджування. Роль хеджування в управлінні ризиками	2		раз на два тижня
Лекція 17	Тема 17: Сучасні тенденції розвитку біржової діяльності Вплив технологій на біржову торгівлю. Глобалізація фінансових ринків. Перспективи розвитку біржової діяльності в Україні	2		щотижня

Практичне заняття 9	Тема 16: Державне регулювання біржової торгівлі Цілі та завдання державного регулювання. Правове регулювання біржової діяльності. Роль саморегуляції в біржовій діяльності	2		<i>раз на два тижня</i>
Самостійні роботи	Прописані в методичних рекомендаціях для виконання самостійних робіт з дисципліни Основи біржової діяльності	100		<i>індивідуально</i>
Разом		150		

5. Види і зміст контрольних заходів

1. Види і зміст контрольних заходів

Вид заняття/роботи	Вид поточного контрольного заходу	Зміст контрольного заходу*	Критерії оцінювання та термін виконання*	Усього балів
1	2	3	4	5
Поточний контроль				
Практичне заняття №1	Усне опитування і обговорення проблемних питань:	1) Що таке біржа? 2) Історичний розвиток бірж. 3) Функції біржі в сучасній економіці. 4) Типи бірж (товарні, фондові, валютні). 5) Роль біржі в формуванні цін. 6) Біржова угода: поняття, види, особливості. 7) Принципи біржової торгівлі. 8) Біржовий механізм. 9) Розвиток біржової діяльності в Україні та світі	виконується на практичному занятті з підготовкою заздалегідь При оцінюванні враховуються наступні чинники: - глибина та точність розуміння теми. - вміння чітко та лаконічно викладати свої думки. - наявність прикладів та доказів для підтвердження своїх тверджень. - вміння використовувати відповідну термінологію.	2
	Виконання практичного завдання	https://moodle.znu.edu.ua/mod/assign/view.php?id=627472	Враховуються: - аналітичні здібності: - вміння аналізувати інформацію та робити висновки. - вміння бачити різні точки зору на проблему. - вміння формувати проблемні питання. - вміння знаходити креативні рішення	3

			проблем. -вміння чітко та лаконічно висловлюватися. -вміння уважно слухати інших. -вміння вести конструктивний діалог.	
Практичне заняття № 2	Усне опитування і обговорення проблемних питань:	1. Поняття біржового товару. 2. Вимоги до біржового товару. 3. Класифікація біржових товарів. 4. Стандартизація біржових товарів 5. Структура товарної біржі. 6. Органи управління товарної біржі. 7. Функції товарної біржі. 8. Державне регулювання товарних бірж	виконується на практичному занятті з підготовкою заздалегідь При оцінюванні враховуються наступні чинники: - глибина та точність розуміння теми. - вміння чітко та лаконічно викладати свої думки. - наявність прикладів та доказів для підтвердження	2
	Виконання практичного завдання	https://moodle.znu.edu.ua/mod/assign/view.php?id=627474	Враховуються: - аналітичні здібності: - вміння аналізувати інформацію та робити висновки. -вміння бачити різні точки зору на проблему. -вміння формувати проблемні питання. -вміння знаходити креативні рішення проблем. -вміння чітко та лаконічно висловлюватися. -вміння уважно слухати інших. -вміння вести конструктивний діалог.	3

Модульний контроль 1	проходження тестів у СЕЗН ЗНУ (платформа Moodle)	https://moodle.znu.edu.ua/mod/quiz/view.php?id=127662		10
Практичне заняття №3	Підготовка реферату на одну з запропонованих тем та захист його, підготовкою презентації на практичному занятті	Теми для рефератів: 1. Брокер, дилер, трейдер: ролі та функції. 2. Інші учасники біржового ринку. 3. Відносини між учасниками біржового ринку 4. Форми організації біржової торгівлі. 5. Торгові системи. 6. Біржові котирування. 7. Системи клірингу та розрахунків	Враховується: Змістовність реферату: Глибина та обґрунтованість розкриття теми. Чи чітко та логічно викладено основні положення реферату? Чи підтверджуються твердження автора фактами та даними? Використання джерел інформації. Чи використані автором достатні та авторитетні джерела інформації? Чи правильно оформлені посилання на джерела? Наукова новизна. Чи містить реферат нові ідеї, думки, результати	2
	Виконання практичного завдання	https://moodle.znu.edu.ua/mod/assign/view.php?id=627475	Враховуються: - аналітичні здібності: - вміння аналізувати інформацію та робити висновки. - вміння бачити різні точки зору на проблему. - вміння формулювати проблемні питання. - вміння знаходити креативні рішення проблем. - вміння чітко та лаконічно висловлюватися. - вміння уважно слухати інших. - вміння вести конструктивний діалог.	3

Практичне заняття №4	Усне опитування і обговорення проблемних питань з підготовкою презентації:	<p>1. Системи розрахунків на ф'ючерсному ринку.</p> <p>2. Кліринг.</p> <p>3. Варіаційна маржа.</p> <p>4. Фізична та грошова доставка.</p> <p>5. Опціонний контракт: поняття, види.</p> <p>6. Механізм укладання опціонних контрактів.</p> <p>7. Стратегії використання опціонів.</p> <p>8. Форвардні контракти: відмінності від ф'ючерсних контрактів</p>	<p>виконується заздалегідь, на практичному занятті проводиться захист</p> <p>При оцінюванні враховуються наступні чинники:</p> <ul style="list-style-type: none"> - глибина та точність розуміння теми. - вміння чітко та лаконічно викладати свої думки. - наявність прикладів та доказів для підтвердження своїх тверджень. - вміння використовувати відповідну термінологію. - аналітичні здібності: - вміння аналізувати інформацію та робити висновки. - вміння бачити різні точки зору на проблему. - вміння формулювати проблемні питання. - вміння знаходити креативні рішення проблем. - вміння чітко та лаконічно висловлюватися. - вміння уважно слухати інших. - вміння вести конструктивний діалог. 	2
	Виконання практичного завдання	<p>https://moodle.znu.edu.ua/mod/assign/view.php?id=627476</p>	<p>Враховуються:</p> <ul style="list-style-type: none"> - аналітичні здібності: - вміння аналізувати інформацію та робити висновки. - вміння бачити різні точки зору на проблему. - вміння формулювати проблемні питання. - вміння знаходити креативні рішення проблем. - вміння чітко та лаконічно висловлюватися. - вміння уважно слухати інших. - вміння вести конструктивний діалог. 	3

Практичне заняття №5	Усне опитування і обговорення проблемних питань з підготовкою презентації:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ф'ючерсний контракт: поняття, елементи. 2. Механізм укладання ф'ючерських контрактів. 3. Маржинальні вимоги. 4. Маркетингові інструменти ф'ючерсного ринку. 5. Ризики ф'ючерсної торгівлі. 6. Методи управління ризиками. 7. Ліквідація ф'ючерських контрактів 	<p>Враховуються:</p> <ul style="list-style-type: none"> - аналітичні здібності: - вміння аналізувати інформацію та робити висновки. -вміння бачити різні точки зору на проблему. -вміння формулювати проблемні питання. -вміння знаходити креативні рішення проблем. -вміння чітко та лаконічно висловлюватися. -вміння уважно слухати інших. -вміння вести конструктивний діалог. 	2
	Виконання практичного завдання	https://moodle.znu.edu.ua/mod/assign/view.php?id=627477	<p>Враховуються:</p> <ul style="list-style-type: none"> - аналітичні здібності: - вміння аналізувати інформацію та робити висновки. -вміння бачити різні точки зору на проблему. -вміння формулювати проблемні питання. -вміння знаходити креативні рішення проблем. -вміння чітко та лаконічно висловлюватися. -вміння уважно слухати інших. -вміння вести конструктивний діалог. 	3
Практичне заняття №6	Усне опитування і обговорення проблемних питань з підготовкою презентації:	<ol style="list-style-type: none"> 1) Структура фондового ринку. 2) Види цінних паперів. 3) Механізм торгівлі цінними паперами. 4) Індекси фондового ринку 	<p>Враховуються:</p> <ul style="list-style-type: none"> - аналітичні здібності: - вміння аналізувати інформацію та робити висновки. -вміння бачити різні точки зору на проблему. -вміння формулювати проблемні питання. -вміння знаходити креативні рішення проблем. -вміння чітко та лаконічно висловлюватися. -вміння уважно слухати інших. -вміння вести конструктивний діалог. 	2

	Виконання практичного завдання	https://moodle.znu.edu.ua/mod/assign/view.php?id=627478	<p>Враховуються:</p> <ul style="list-style-type: none"> - аналітичні здібності: - вміння аналізувати інформацію та робити висновки. - вміння бачити різні точки зору на проблему. - вміння формулювати проблемні питання. - вміння знаходити креативні рішення проблем. - вміння чітко та лаконічно висловлюватися. - вміння уважно слухати інших. - вміння вести конструктивний діалог. 	3
Практичне заняття №7	підготовка та захист презентації з наступних питань:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Валютний ринок: особливості. 2. Валютні пари. 3. Валютні курси. 4. Механізм валютних торгів 	<p>виконується заздалегідь, на практичному занятті проводиться захист</p> <p>При оцінюванні враховуються наступні чинники:</p> <ul style="list-style-type: none"> - глибина та точність розуміння теми. - вміння чітко та лаконічно викладати свої думки. - наявність прикладів та доказів для підтвердження своїх тверджень. - вміння використовувати відповідну термінологію. - аналітичні здібності: - вміння аналізувати інформацію та робити висновки. - вміння бачити різні точки зору на проблему. - вміння формулювати проблемні питання. - вміння знаходити креативні рішення проблем. - вміння чітко та лаконічно висловлюватися. - вміння уважно слухати інших. - вміння вести конструктивний діалог. 	2

	Виконання практичного завдання	https://moodle.znu.edu.ua/mod/assign/view.php?id=627479	Враховуються: - аналітичні здібності: - вміння аналізувати інформацію та робити висновки. - вміння бачити різні точки зору на проблему. - вміння формулювати проблемні питання. - вміння знаходити креативні рішення проблем. - вміння чітко та лаконічно висловлюватися. - вміння уважно слухати інших. - вміння вести конструктивний діалог.	3
Практичне заняття №8	підготовка та захист презентації з наступних питань:	1) Поняття хеджування. 2) Стратегії хеджування. 3) Інструменти хеджування. 4) Роль хеджування в управлінні ризиками	виконується заздалегідь, на практичному занятті проводиться захист При оцінюванні враховуються наступні чинники: - глибина та точність розуміння теми. - вміння чітко та лаконічно викладати свої думки. - наявність прикладів та доказів для підтвердження своїх тверджень. - вміння використовувати відповідну термінологію. - аналітичні здібності: - вміння аналізувати інформацію та робити висновки. - вміння бачити різні точки зору на проблему. - вміння формулювати проблемні питання. - вміння знаходити креативні рішення проблем. - вміння чітко та лаконічно висловлюватися. - вміння уважно слухати інших. - вміння вести конструктивний діалог.	2

	Виконання практичного завдання	https://moodle.znu.edu.ua/mod/assign/view.php?id=627480	Враховуються: - аналітичні здібності: - вміння аналізувати інформацію та робити висновки. - вміння бачити різні точки зору на проблему. - вміння формулювати проблемні питання. - вміння знаходити креативні рішення проблем. - вміння чітко та лаконічно висловлюватися. - вміння уважно слухати інших. - вміння вести конструктивний діалог.	3
Практичне заняття № 9	підготовка та захист презентації з наступних питань:	1) Цілі та завдання державного регулювання. 2) Правове регулювання біржової діяльності. 3) Роль саморегуляції в біржовій діяльності	виконується заздалегідь, на практичному занятті проводиться захист При оцінюванні враховуються наступні чинники: - глибина та точність розуміння теми. - вміння чітко та лаконічно викладати свої думки. - наявність прикладів та доказів для підтвердження своїх тверджень. - вміння використовувати відповідну термінологію. - аналітичні здібності: - вміння аналізувати інформацію та робити висновки. - вміння бачити різні точки зору на проблему. - вміння формулювати проблемні питання. - вміння знаходити креативні рішення проблем. - вміння чітко та лаконічно висловлюватися. - вміння уважно слухати інших. - вміння вести конструктивний діалог.	2

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Силабус навчальної дисципліни

	Виконання практичного завдання	https://moodle.znu.edu.ua/mod/assign/view.php?id=627481	Враховуються: - аналітичні здібності: - вміння аналізувати інформацію та робити висновки. - вміння бачити різні точки зору на проблему. - вміння формулювати проблемні питання. - вміння знаходити креативні рішення проблем. - вміння чітко та лаконічно висловлюватися. - вміння уважно слухати інших. - вміння вести конструктивний діалог.	3
Модульний контроль 2	проходження тестів у СЕЗН ЗНУ(платформа Moodle)	https://moodle.znu.edu.ua/mod/quiz/view.php?id=127663		10
Усього поточний контроль	18			60
Підсумковий контроль				
Залік	Теоретичне завдання (2 питання з переліку (рандомний вибір))	Питання для підготовки: розміщені у СЕЗН ЗНУ (платформа Moodle) https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=7960		20
	Практичне завдання	Тестові завдання розміщені у СЕЗН ЗНУ (платформа Moodle) https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=7960		20
Усього підсумковий контроль	2			40

Шкала оцінювання ЗНУ: національна та ECTS

За шкало ю ECTS	За шкалою університету	За національною шкалою	
		Екзамен	Залік
A	90 – 100 (відмінно)	5 (відмінно)	Зараховано
B	85 – 89 (дуже добре)	4 (добре)	
C	75 – 84 (добре)		
D	70 – 74 (задовільно)	3 (задовільно)	
E	60 – 69 (достатньо)		
FX	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)	Не зараховано
F	1 – 34 (незадовільно – з обов’язковим повторним курсом)		

6. Основні навчальні ресурси

Рекомендована література

Основні джерела:

1. Підприємництво, торгівля та біржова діяльність : підручник / за заг. ред. д.е.н., проф. І. М. Сотник, д.е.н., проф. Л. М. Таранюка. Суми : ВТД «Університетська книга», 2018. 572 с. URL : <http://sites.znu.edu.ua/science-earth/assets/documents/principles/Pidruchnyk-Pidpryyemnytstvo-torhivlya-birzhova-diyalnist.pdf> (дата звернення : 15.01.2024)
2. Дикань В. Л. Біржова діяльність : підручник / В. Л. Дикань, І. Л. Назаренко, Ю. А. Плутіна. Харків : УкрДУЗТ, 2017. 283 с. URL : <http://lib.kart.edu.ua/bitstream/123456789/2404/1/%d0%9f%d1%96%d0%b4%d1%80%d1%83%d1%87%d0%bd%d0%b8%d0%ba.pdf> (дата звернення : 15.01.2024)
3. Приходько Д. О. Основи біржової діяльності : підручник / Д. О. Приходько. Харків : ФОП Бровін О.В., 2021. 280 с. URL : <https://fmab.khadi.kharkov.ua/fileadmin/> (дата звернення : 15.01.2024)
4. Пепа Т.В., Пішеніна Т.І., Лавринович В.В. Біржова діяльність : навч. посібн. Київ : Ліра-К, 2016. 540 с. URL : <https://lira-k.com.ua/preview/12002.pdf> (дата звернення : 15.01.2024)

Додаткова:

1. Ринок цінних паперів. Європейський вибір: нові можливості та зростання. Звіт Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку України за 2014 рік. Київ : НКЦПФР, 2015. 104 с.
2. Солодкий М. О. Біржові товарні деривативи: теорія, методологія, практика : моногр. Київ : Аграр Медіа Групп, 2012. 238 с.
3. Сохацька О. М. Біржова справа : Підручник – 2-ге вид. змін. й доп. Тернопіль : Карт-бланш, 2008. 632 с.
4. Стасіневич С. А. Управління ціновими ризиками на біржовому ринку цукру. Економіка АПК. 2014. № 4. С. 32–37.
5. Структура укладених угод на біржах за видами товарів (послуг). Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL : <http://www.ukrstat.gov.ua/>. (дата звернення : 15.01.2024)
6. Світова федерація фондових бірж – офіційний сайт. URL : <http://www.world-exchanges.org/> (дата звернення : 10.08.2019)
7. Головна сторінка НКЦПФР. URL : <https://www.nssmc.gov.ua/> (дата звернення : 15.01.2024)
8. Аналіз фондового ринку, індекс UX. URL : <http://s-tigers.com.ua/economy/> (дата звернення : 15.01.2024)
9. Андросович Т. Ю. Номенклатура товарів на вітчизняному біржовому ринку. Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування в Україні. 2014. №200 (2). С.21–26.
10. Бевз О. П. Економіко-організаційні основи біржової торгівлі. Частина 2 Київ : КНТЕУ. 2005. 154 с.
11. Мещерякова Т. К. Біржова справа: практикум. Вінниця : ВНТУ. 2010. 78 с

Інформаційні ресурси:

1. Закон України «Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні» із змінами та доповненнями 01.10.2018, підстава 2258-VIII URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/448/96-%D0%B2%D1%80> (дата звернення : 15.01.2024)
2. Закон України «Про товарну біржу» від 10.12.1991 із змінами та доповненнями від 06.11.2014, підстава - 1206-VII. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1956-12> (дата звернення : 15.01.2024) Закон України «Про цінні папери та фондовий ринок» редакція від 01.07.2018, URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3480-15> (дата звернення : 15.01.2024)
3. Цивільний кодекс України від 04.11.2018 р. № 2581-VIII. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15> (дата звернення : 15.01.2024)
4. Державна служба статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua> (дата звернення : 15.01.2024)
5. Кабінет Міністрів України. Урядовий портал. URL: <http://www.kmu.gov.ua> (дата звернення : 15.01.2024)
6. Міністерство розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України. Офіційний веб-сайт. URL: <http://www.me.gov.ua> (дата звернення : 15.01.2024)

7. Регуляції і політики курсу

Відвідування занять. Регуляція пропусків.

Відвідування усіх занять є обов'язковим. Заняття, що були пропущені з поважної причини можна відпрацювати на консультаціях (за попередньою домовленістю через telegram)

Політика академічної доброчесності

Всі роботи, які студенти роблять з дисципліни протягом семестру: курсові, реферати, ессе, тощо будуть ретельно перевірятися викладачем на плагіат та на використання штучного інтелекту. Роботи тих студентів, що порушили академічну доброчесність до захисту прийматися не будуть та не будуть враховані при оцінюванні, тобто будуть мати 0 балів.

Визнання результатів неформальної/інформальної освіти

Якщо здобувач має сертифікати, що підтверджують отриманих за рахунок неформальної/інформальної освіти знання з даного курсу, то їх буде враховано при поточному контролі (з перевіркою на відповідність тем). Однак при оцінюванні курсових робіт ці сертифікати враховуватись не будуть.

ДОДАТКОВА ІНФОРМАЦІЯ

ГРАФІК ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ 2024-2025 н. р. доступний за адресою: <https://tinyurl.com/yckze4jd>.

НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ. Перевірка набутих студентами знань, навичок та вмінь (атестації, заліки, іспити та інші форми контролю) є невід'ємною складовою системи забезпечення якості освіти і проводиться відповідно до Положення про організацію та методику проведення поточного та підсумкового семестрового контролю навчання студентів ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9tve4lk>.

ПОВТОРНЕ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІН, ВІДРАХУВАННЯ. Наявність академічної заборгованості до 6 навчальних дисциплін (в тому числі проходження практики чи виконання курсової роботи) за результатами однієї екзаменаційної сесії є підставою для надання студенту права на повторне вивчення зазначених навчальних дисциплін. Порядок повторного вивчення визначається Положенням про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін та повторного навчання у ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9pkmmp5>. Підстави та процедури відрахування студентів, у тому числі за невиконання навчального плану, регламентуються Положенням про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів у ЗНУ: <https://tinyurl.com/ycds57la>.

ВИРІШЕННЯ КОНФЛІКТІВ. Порядок і процедури врегулювання конфліктів, пов'язаних із корупційними діями, зіткненням інтересів, різними формами дискримінації, сексуальними домаганнями, міжособистісними стосунками та іншими ситуаціями, що можуть виникнути під час навчання, регламентуються Положенням про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/57wha734>. Конфліктні ситуації, що виникають у сфері стипендіального забезпечення здобувачів вищої освіти, вирішуються стипендіальними комісіями факультетів, коледжів та університету в межах їх повноважень, відповідно до: Положення про порядок призначення і виплати академічних стипендій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/yd6bq6p9>; Положення про призначення та виплату соціальних стипендій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9r5dpwh>.

ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА. Телефон довіри практичного психолога **Марті Ірини Вадимівни** (061) 228-15-84, (099) 253-78-73 (щоденно з 9 до 21).

УПОВНОВАЖЕНА ОСОБА З ПИТАНЬ ЗАПОБІГАННЯ ТА ВИЯВЛЕННЯ КОРУПЦІЇ
Запорізького національного університету: **Банах Віктор Аркадійович**

Електронна адреса:

Гаряча лінія: Тел.

РІВНІ МОЖЛИВОСТІ ТА ІНКЛЮЗИВНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ. Центральні входи усіх навчальних корпусів ЗНУ обладнані пандусами для забезпечення доступу осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення. Допомога для здійснення входу у разі потреби надається черговими охоронцями навчальних корпусів. Якщо вам потрібна спеціалізована допомога, будь ласка, зателефонуйте (061) 228-75-11 (начальник охорони). Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення у ЗНУ: <https://tinyurl.com/ydhcsagx>.

РЕСУРСИ ДЛЯ НАВЧАННЯ

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА: <http://library.znu.edu.ua>. Графік роботи абонементів: понеділок-п'ятниця з 08.00 до 16.00; вихідні дні: субота і неділя.

СИСТЕМА ЕЛЕКТРОННОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАННЯ (MOODLE):
<https://moodle.znu.edu.ua>

Якщо забули пароль/логін, направте листа з темою «Забув пароль/логін» за адресою: moodle.znu@znu.edu.ua.

У листі вкажіть: прізвище, ім'я, по-батькові українською мовою; шифр групи; електронну адресу. Якщо ви вказували електронну адресу в профілі системи Moodle ЗНУ, то використовуйте посилання для відновлення паролю <https://moodle.znu.edu.ua/mod/page/view.php?id=133015>.

ЦЕНТР ІНТЕНСИВНОГО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ: <http://sites.znu.edu.ua/child-advance/>

ЦЕНТР НІМЕЦЬКОЇ МОВИ, ПАРТНЕР ГЕТЕ-ІНСТИТУТУ:
<https://www.znu.edu.ua/ukr/edu/ocznu/nim>

ШКОЛА КОНФУЦІЯ (ВИВЧЕННЯ КИТАЙСЬКОЇ МОВИ): <http://sites.znu.edu.ua/confucius>